"לְדורות"

סיפורי החיים של ניצולי השואה החיים בישראל

שאלון לרישום קורות ניצול/ת השואה

איסוף סיפוריהם של ניצולי השואה הוא אחד המרכיבים החשובים ביותר בשימור זיכרון השואה ובהנחלתו לדורות הבאים. לכן, המידע על קורותיהם של הניצולים חיוני מאוד לחוקרים ולבני הדורות הבאים. בעזרת מידע זה אפשר יהיה להכיר את הסיפורים הפרטיים המרכיבים את התמונה הרחבה של תקופת השואה. לסיפור האישי שלכם יש חשיבות לאומית, מחקרית וחינוכית. אוסף הסיפורים יעלה לאתר אינטרנט מיוחד שכתובתו www.ledorot.gov.il.

אנו מודים לך מראש על הנכונות לשיתוף הפעולה.

שם משפחה ושם פרטי כיום

שם משפחה: גיטון	**שם פרטי:** ראובן

פרטים אישיים לפני השואה ובתקופתה

יש לרשום שמות ומקומות באותיות דפוס (גם בלועזית) במקומות המסומנים. חובה למלא את השדות **המודגשים**.

שם משפחה לפני המלחמה או בתקופתה גרינבלט	בלועזית Grünblatt	שם נעורים:	
שם פרטי לפני המלחמה או בתקופתה רודולף	בלועזית Rudolf	מין: [✓ ז]/נ	תאריך לידה: 19.3.1925
מקום לידה (ישוב, מחוז): רומניה, טרגו'מורש טרגומורש	בלועזית Tîrgu Mures	ארץ לידה: רומניה	
שם פרטי של האב: מיהאי/מנחם		שם פרטי ושם נעורים של האם: רוזה פרידמן	
שם פרטי של האישה/הבעל (האם היה/תה נשוי/נשואה לפני המלחמה):		שם נעורים של האישה:	
מקום מגורים קבוע לפני המלחמה (ישוב, מחוז): טרגומורש	בלועזית כנ"ל מקום לידה,	**ארץ המגורים:** רומניה / הונגריה,	
השכלה/תואר אקדמי לפני המלחמה: 7 כיתות	מקצוע לפני המלחמה: נגרות	חבר בארגון או בתנועה: [illegible]/חלוצים	

מקום מגורים בתקופת המלחמה (ישוב, מחוז, ארץ): טרגומורש

האם היית בגטאות? אילו ומתי? גטו בודפשט

האם היית במחנות? אילו ומתי? מחנ. עבודה בהונגריה כנ"ה

מקום השחרור: סקלבבריו הונגריה מערבית	תאריך השחרור: 23.12.1944
האם שהית במחנה עקורים? שם המחנה? מחנה עקורים בבודפשט בית חולים של נזירות	לאן עברת/חזרת לאחר השחרור (ציין מקום)? בודפשט ואח"כ לטרגומורש
מקומות/מחנות בדרך לארץ ישראל: מעבר דרך הרוניה אח"כ לאוסטריה, וינה, זלצבורג ואינסברוק איטליה, גנואה והאוני' קכרסין	שנת העליה: 1948
	שם האנייה: (אם עלה בדרך הים) חיים ארלוזורוב מנמל ינכי. איט

אנא ספר/י על קורותיך לפני המלחמה

(ציוני דרך: משפחה, סביבה, ילדות ולימודים, עבודה, חברות בארגון): נא לכתוב בגוף ראשון

נולדתי בטרגמורש שהיתה ברומניה עד לכבוש ההונגרי. היינו 4 אחים 2 בנים ושתי בנות. היה לנו חנות מכולת ומשקאות. אמא עבדה בחנות עד להריון ואבא היה קונה מוצרים ממאפיית השוק, ובעזרת עגלה רתומה ל2 סוסים (שהיתה שייכת לשוק) היה מוכר את המאפים בשוק (הוא שכיר של השוק) בבקרים החליף את אמא בחנות והיא הלכה לטפל בבית. בטרגמורש היו בערך 10000 יהודים. חלק מהמשפחה (דוד ודודה) היו מתכנסים בערב שבת פעם אצלנו פעם אצלהם, הבית היה מאוד מסורתי. אני למדתי בהתחלה בח"דר ואח"כ בבית ספר עממי. סבא שלי הביא אותי לחיידר פעם ראשונה. 4 בנות היו להורי לפני 4 אחי וכלם מתו במגפה הספרדית.

אנא ספר/י על קורותיך בזמן המלחמה

(ציוני דרך: מעצר וגירוש, גטאות, מחנות וצעדות מוות, במסתור או בזהות בדויה ושם בדוי, פעילות ותפקידים ביודנרט/תנועות נוער/מחתרת/פרטיזנים, השתתפות בבריחה/התנגדות/לחימה; האם אדם/ארגון יהודי/לא יהודי סייע באופן משמעותי להצלתך; בריחה/הגירה בכפייה, פינוי/אווקואציה למרכז ברית המועצות):

ההונגרים נכנסו ב 1940 והיטלר חילק את מחוז טרנסילבניה. וכך שאנחנו נפלנו בידי ההונגרים. ליהודים לא היתה פרנסה ולא נתנו ללמוד מעל התיכון (נומרוס קלאוזוס). גזלו מהמשפחה את החנות וגם את מאפיית השוק. ב-1941. שנתיים היינו [illegible]. אני הייתי אצל דודי בקלוז' (אח של אבי) והייתי עזר למשפחה. ממנו בקלוז' למדתי קונדיטוריה ובגלל הגזרות הקונדיטוריה נסגרה. ב-43 חזרתי להורים ולמדתי (עץ) נגרות אצל נגריה של גוי אנטישמי והכריחו אותי לעבוד גם בשבת. אבי נפטר ב-43 ממחלה קשה (סרטן) ונקבר שם. אני עזבתי את הנגריה ועבדתי בעבודה קשה [illegible]. אבל הרווחתי [illegible]. אני לא יכולתי לסבול את העוני הלכתי (הגרתי) לאחים ואחיות של אמי ועבדתי בבית חרושת למגפיים. ההונגרים לקחו כל הגברים לעבודות כפיה מ[illegible]1944 עד לאחר השחרור. הייתי בן 19. שמו אותנו בקרונות משא כמו בהמות 60 בקרון ונסענו בכל רחבי הונגריה לעבודות שונות. בין השאר חפרנו תעלות הגנה של הצבא ההונגרי. הכריחו אותנו לעזור [illegible] בהולכת חומרי אדמה. ולפעמים האנשים שראו את המצב הנורא שלנו זרקו לרכבת אוכל שסיפקו את [illegible] מעט לחם ומוצרים שונים. ולפעמים השומרים היו מגלים על "הסיוע" היו מחפשים ולוקחים את האוכל ומכים אותנו. בדרך הארוכה מהרכבת למקום העבודה, דרך שלעתים היתה ארוכה, מאוד מאוד הכריחו אותנו לשיר שירים ציונים כדי לשעשע את השומרים (ז'נדרמים) ההונגרים. לפעמים הרכבת עצרה כדי שנוכל לעשות את צרכינו במשך 5 דקות, מי שלא הספיק היה צריך לחזור עם המכנס שלו לרכבת. כשהרכבת הגיעה הורידו אותנו שם בחור אחד ניסה לברוח

שמו היה ה"רופישלה" שהוריו היו אמידים והוא היה חבר טוב שלי. תפסו אותו והוצא [illegible] כולם [illegible] מול השער הלגר [illegible] וירו בו. לפני מותו אמר לי, קח את הנעליים שלי (משום שלי לא היו). הנעליים היו מספר אחד יותר קטן ממני ולא יכולתי לסבול ולכן החלפתי את הנעליים לזוג אחר. במחנה המבודד הגעתי להגיע עד נהר הדנובה. שם נפגשנו עם יחידות אחרות של עבודות כפייה (המספר שלנו היה ק'3ת' 320/101)

שם נפגשתי עם דוד ובן דוד שלי שהיו ביחידה אחרת. שם עשינו תיקונים לגשר שעבר על הדנובה. באמצע התיקונים נשמעה אזעקה והגיעו מטוסים אמריקאים והיינו צריכים לברוח למקום מבטחים. ההפצצה פגעה בגשר ונפלו הרבה עובדי כפייה למים ונטבעו. מיד חיפשתי את דוד ובן דוד. מצאתי את בן דודי שוכב מוטל בלי ראש. משם לקחו אותנו מערבה ושוב, כדי קבלנו נודע שהיטלר פקד להזיז את כל עובדי הכפייה כדי להרוס את המסילות כדי למנוע מהרוסים להגיע לאוסטריה. הצעדה הייתה עד לגבול אוסטריה. במהלך תקופת הצעדה, גילה אחד רעב, כי נסיגה. וכיון הגבול הורידו אותנו ליד [illegible] (מקום השחרור) הרוסים התקרבו והיה קרב גדול. ואחרי גלה הגיע הרכבת ואנחנו ברחנו ורצנו בלי ידיעת השומרים ירו אחרינו. [illegible]

אנא ספר/י על קורותיך מתום המלחמה ועד עלייתך לארץ

(ציוני דרך: השחרור וחזרה הביתה, חיים אחרי המלחמה, בריחה, העפלה/עליה):

מצאנו בעיר מרתף של יינות שמרתף היין נשפך עד גובה של חצי מטר ושם גם היו גוויות של גרמנים שניסו לברוח מהמלחמה. פינו את האיזור. ושתינו מהיין. בעיר מצאנו מעיל חם ונעליים עם עקב ובגד טוב בין ועוד אך השתכרנו מזה. יצאנו לחפש אוכל לכי משמרות. כאשר הגעתי עם חבריי ונתקלנו בהכרזה של הצבא הרוסי: הרוסי שאל מהיכן אתם, אמרנו יהודים. המפקד אמר אנחנו צריכים ואנחנו הולכים רוסיה. ובסוף הגענו נכבש ע"י הרוסים. הגענו למחנה של הרוסים ומשם חזרתי לבודפשט. הלכנו 3 חברים. ולא אחד התחתרנו בגורן ושכבנו לישון בגורן על קש גרמנים שהיו בהפצצה. הגענו לבודפשט רוסי שלקח אותנו לבודפשט. שם פגשתי את אחותי והצטרפתי אליהם ויחד עם השתכננו. אחרי תקופה חזרתי לורגמארט בדרך, עם עוד כסף שקיבלנו מהרוסים קניתי [illegible] מהבית מלא מאורים. הביתה [illegible] מצאתי כאשר [illegible] שקיבלו את ביתנו. קיבלתי [illegible] היום [illegible] שמונה [illegible] הונגרים

אנא ספר/י על חייך בארץ

(ציוני דרך: לימודים/תעסוקה, שירות צבאי, פעילות ציבורית או תרבותית, משפחה/דורות המשך וכו'):

שמחתי כשהגיע עם האמנים. ועלתה כבר, מהבית נשאתי [illegible]. התארגנו בתור קבוצה שרצו לעלות לארץ. נסענו לאוסטריה והגענו לגבול איטליה והחלטנו [illegible] אל האלפים עם חלוצים וחלוצות. שם היה רב פולני [illegible] והגענו לאיטליה. ורינה. אחד מהסוכנות קיבלני מעבר לרומא (לקח מספר חודשים). הגענו לכנס של [illegible] לדי מצאנו. שם התחתנתי [illegible] שרצו לעלות לארץ [illegible] שרצו לנסוע [illegible] לארץ. נשלחנו [illegible] והפלגנו באניה בנמל שהגיעה משם. הגענו לחופי [illegible] נתפסנו ע"י האנגלים וקיבלנו [illegible] איש שהוא [illegible] ונתפסנו ע"י האנגלים והועברנו לקפריסין. בקפריסין הכרתי את אשתי מוכה. ניקתנו היינו שם מנובמבר 47 עד ינואר 48. הגענו לנמל חיפה [illegible]

התגייסתי למלחמת השחרור ולחמתי [illegible] הטורים בגליל [illegible]. באמצע המלחמה שוחררתי [illegible] בבית הדין [illegible]

אחר הלכנו למושב [illegible] (בית [illegible]) ושם עבדנו בחקלאות. שם נולדו לנו 2 ילדים ([illegible] ו[illegible]) [illegible] ולכן עברנו למושב [illegible] יהודה

הגענו לשרש בשנת 55 וחשבון עד היום אנחנו שם